

?Ponsatí, una 'minnesota' a la Conselleria d'Ensenyament

«Fa por pensar que la nova consellera d'Ensenyament és una neoliberal fins al moll de l'os, perquè sabem perfectament què vol dir això aplicat a l'ensenyament: mercantilització de la cultura i l'educació, promoció de les escoles privades perquè l'ensenyament es concep sobretot com un negoci, ensenyament dirigit al treball i no a l'aprenentatge»

Clara Ponsatí en el moment de la seva presa de possessió, amb el president Carles Puigdemont | Generalitat de Catalunya

Llegeixo i rellegeixo totes les informacions que puc sobre la nova consellera d'Ensenyament, Clara Ponsatí. Miro pàgines web, les notícies de la televisió i Internet, emissores de ràdio i papers diversos en forma de periòdics. I, sincerament, no n'acabo de treure l'aigua clara perquè el que vull saber és què té a veure aquesta persona amb la feina o les feines que es desenvolupen a la Conselleria d'Ensenyament a banda que ara n'és la cap?

Alguns periòdics, webs, teles i ràdios la positivitzen parlant de la seva defensa del referèndum d'autodeterminació de Catalunya i pel fet que l'exministre d'Exteriors fes que, l'any 2012, no se li renovés la càtedra Príncep d'Astúries a la Universitat de Georgetown com a conseqüència de les seves declaracions a Al Jazeera en defensa de la independència de Catalunya. Altres satanitzen aquest afer i acusen Ponsatí de «fanàtica disposada a la immolació»; fa dies que la premsa del règim del 79 ha perdut els papers i es reconeix en un llenguatge de falsa paraula. Però aquest tema tampoc té massa a veure amb el que busco.

Rellegeixo i veig que la nova consellera, a més d'anar a les llistes de Junts pel Sí, és membre del secretariat nacional de l'ANC, doctora en Economia per la Universitat de Minnesota, dirigeix l'Escola d'Economia i Finances a la Universitat de Saint Andrews (Escòcia) i forma part de l'Institut d'Anàlisi Econòmica de la Universitat Autònoma de Barcelona. A més, entre el 2006 i el 2012 va dirigir el CSIC i la seva recerca ha anat dirigida a la «la teoria de jocs, la negociació i la resolució de conflictes». Un currículum que podem qualificar de brillant, però el que busco no hi surt...

Les seves paraules són... falses

Quan llegim que la Clara Ponsatí ha centrat la seva recerca científica en «la teoria de jocs, la negociació i la resolució de conflictes» podríem pensar que ja era hora, que finalment tindrem una bona consellera d'Ensenyament, coneixedora de les teories educatives del joc i formada en negociació i resolució de conflictes. Ja sabeu, les i els docents que em llegiu, a què em refereixo. Ho llegeixes i sembla com si la substituta de Meritxell Ruiz hagi estat lectora, seguidora o aplicadora a classe de les teories de Paco Cascón i no és el cas. De fet, les classes que ha fet la nova consellera s'han desenvolupat a la Universitat i els coneixements que té sobre l'Ensenyament a Catalunya deuen ser secrets, o inexistents, perquè no apareixen enlloc.

Sí que sabem, segons la premsa també, que Ponsatí és una economista «liberal», però aquí «liberal» no vol dir que estigui a favor de la llibertat de moral i de consciència, no vol dir que estigui a favor de la llibertat d'actuació que atorga un repartiment de recursos igualitari i just, sinó que defensa una economia que tingui com a objectiu principal la llibertat de les empreses, la llibertat del mercat per poder comprar i vendre qualsevol objecte o persona i convertir així la mercantilització de la vida i la cultura en allò que diuen «la lliure competència» per tal que no soni tan malament.

La teoria de jocs és una part principal de l'economia matemàtica i fa referència als processos a partir dels quals dues o més persones interactuen per competir i aconseguir el benefici individual més gran. En aquestes teories matemàtiques, existeixen dos tipus principals de jocs: els jocs de suma zero i els jocs cooperatius. No somrigueu que, en economia neoliberal (jo en diria ultraliberal), l'adjectiu «cooperatiu» no vol dir el que normalment vol dir. Els jocs cooperatius per a aquesta colla són aquells en què el benefici propi, que continua essent l'objectiu darrer, no exclou que els altres també n'aconsegueixin. Per contra, en els jocs de suma zero allò que algú guanya és producte de la desposseïció dels possibles beneficis dels altres, allò que un guanya és allò que la resta perd.

Ni tan sols quan parlen de cooperació, com en l'equilibri de Nash (format pel matemàtic John Forbes Nash, popularitzat per la pel·lícula *Una ment meravellosa*) aquesta deixa de ser conseqüència de la competència.

Una altra 'minnesota'

En un article publicat a *Treball*, el 25 de març de 2015, i signat per Andreu Mayayo, s'informa de la militància de Clara Ponsatí, l'agost de 1976, a les Joventuts Comunistes de Catalunya. I així va ser. Ponsatí, com Mas-Colell, va ser del PSUC fins que va abraçar la causa del neoliberalisme econòmic. Amb Mas-Colell, també, va formar part de la colla dels *minnesotos*, al costat de Xavier Calsamíglia, la vicepresidenta del Cercle d'Economia Teresa García-Milà, Xavier Marcet o l'actual president del Banc de Sabadell, Josep Oliu.

Traspàs de competències entre les conselleres Meritxell Ruiz i Clara Ponsatí Foto: Generalitat de Catalunya

I qui eren o són els *minnesotos*? Doncs, Xavier Vidal-Folch, el febrer de 1985, els descrivia com «un nucli tancat, reservat i elitista, que viu bastant al marge dels problemes de l'economia real, que no formula propostes concretes als problemes existents». Es tractava, aleshores i posteriorment, d'un grup d'economistes procedents de Barcelona estretament lligats a les universitats anglosaxones, sobretot nord-americanes, entestats a fer aportacions en anglès en les principals publicacions científiques econòmiques. I és clar que per fer-ho els calia i els cal complir els paràmetres d'aquestes publicacions, és a dir ser neoliberals sense fissures.

És per això que de la defensa d'aquestes teories econòmiques ni en parlen, perquè es dona per suposada. I què hi ha en el centre del programa neoliberal? Doncs res que no coneguem: retallades pressupostàries i privatitzacions de tot allò públic per tal d'aconseguir beneficis que esdevinguin privats. És aquest el centre del seu pensament econòmic i en aquestes retallades inclouen sanitat, educació o assistència a les persones més necessitades.

Potser cal recordar qui pagava la càtedra de què va ser expulsada Ponsatí per posicionar-se com a favorable a una consulta d'independència, Endesa, o la universitat on feia les classes, Georgetown, coneguda per ser un dels centres irradiadors del pensament econòmic ultraliberal i on, també cal recordar-ho, Aznar feia els seus sermons alhora que cobrava, també, com a membre del Consell d'Administració d'Endesa.

Ja n'hi ha prou

Diuen que a Ponsatí l'han fet consellera d'Ensenyament perquè és una dona a qui no li tremolarà la mà a l'hora d'obrir els col·legis per votar l'1 d'octubre. Aquest és un objectiu lloable perquè aquest referèndum s'ha de fer i jo tinc clar que hi votaré que sí, ja ho dic ara. Però, amb això n'hi ha prou per posar al capdavant d'una de les conselleries més importants per a la construcció d'un nou país una persona amb aquest perfil? Sincerament, crec que no.

Menys encara quan la llegeixes un cop i un altre, en les seves entrevistes i en els seus textos, i

t'adones que el bé comú, la col·lectivitat, la societat sencera... brillen per la seva absència en els seus plantejaments econòmics i, per exemple, a l'entrevista que li va fer Andreu Barnils el 20 de juny de 2016 a Vilaweb lloa els britànics perquè «tenen uns instints democràtics profunds i una visió molt crítica contra els abusos de burocràcia i l'excés d'interferències sobre la iniciativa privada». Em pregunto en veu alta a què es refereix Ponsatí quan parla de les «interferències a la iniciativa privada»?

No responc perquè fa por... Fa por pensar que la nova consellera d'Ensenyament és una neoliberal fins al moll de l'os, perquè sabem perfectament què vol dir això aplicat a l'ensenyament: mercantilització de la cultura i l'educació, promoció de les escoles privades perquè l'ensenyament es concep sobretot com un negoci, ensenyament dirigit al treball i no a l'aprenentatge (així s'acaba eliminant la filosofia i la resta d'humanitats, per exemple), zero consciència ecologista (la idea estesa entre ells que no hi ha límits en els recursos)... I quan dic que és neoliberal ho faig, ja ho he dit, tenint en compte allò que ella deixa entreveure en els seus textos econòmics perquè els educatius, pedagògics o sobre l'escola ni existeixen ni han existit mai, fins ara.

Quan deixarem de tenir governs que odien o ignoren tant l'Ensenyament d'aquest país que posen consellers amb perfils d'aquest tipus al capdavant de conselleries com aquesta? No és una bona notícia que una persona així esdevingui consellera d'Ensenyament i només es podria entendre aquesta aposta si el 2 d'octubre Clara Ponsatí plegués i tornés a la docència de què ve, la universitària, i a escriure textos en anglès sobre teories de jocs i negociacions, que espero que mai no s'utilitzin contra les majories dels que vivim de la nostra feina i defensem un món on totes i tots hi tinguem cabuda, amb un repartiment econòmic que no negui la gent per les seves majors o menors capacitats d'espoliar els altres. D'altra manera, preparem-nos que els revolts continuen i, com gairebé sempre, tot i que esperem que no, el present farà bo el passat recent.